

Posudek na diplomovou práci Terezy Dandové *České frazémy a cizinci*

Práce kol. Dandové je věnována českým frazémům z pohledu cizinců, tedy tématu zajímavému, zatím jen málo v češtině zpracovanému a zároveň užitečnému jak pro lepší poznání procesů osvojování a užívání češtiny cizinci, tak pro práci s českou frazeologií ve výuce.

Cílem, který si autorka položila, bylo zjistit formou vícečetné případové studie, jak cizinci znají české frazémy, jak jim rozumějí, o co se při hledání významu méně známého frazému opírají a v jaké míře jim v tom je jejich první jazyk, tedy ruština.

Diplomantka se seznámila s odbornou literaturou o frazémích a poměrně podrobně o nich pojednává v úvodních, teoretických kapitolách: kapitolu věnovanou frazeologii obecně, vymezení a klasifikaci frazémů, opírá o literaturu domácí, resp. českou a slovenskou, frazému, v kapitole z jejího hlediska závažnější, zabývající se frazeologií ve vztahu k výuce cizího jazyka, čerpá i z relevantní literatury zahraniční (S. Grangerová a kol.). Je zřejmé, že uváděné práce prostudovala a pracuje s nimi s porozuměním; stejně tak je potřeba ocenit, že se seznámila i se současnou situací výuky frazémů v souvislosti s vyučováním reálií u nás, včetně některých učebnic.

Ve vlastním výzkumu pracovala autorka s pěti respondenty s ruštinou jako prvním jazykem, resp. jazykem na úrovni blízké jazyku prvnímu (C2); vedle toho někteří z mluvčích znali na různých úrovních další jazyky, které rovněž mohly jejich porozumění frazémům ovlivňovat.

Při sběru dat využila diplomantka tři metod. První byl polostrukturovaný rozhovor, jímž získala základní informace o mluvčích, míře jejich integrace v české společnosti, o jejich jazykovém zázemí, o jejich subjektivním vnímání vlastních znalostí české frazeologie apod. Otázky vstupního rozhovoru pokládám za dobře promyšlené, vlastní rozhovory dobře provedené i analyzované. Jako druhý krok diplomantka použila dotazník, který měl zjišťovat frazémů u respondentů, resp. jejich porozumění frazémům; také tuto část výzkumu pokládám za dobře provedenou a získané výsledky za zajímavé (tomu napomohl nepochybně i předvýzkum, který kol. Dandová provedla). Po vyhodnocení dotazníku diplomantka s respondenty provedla následný hodnotící rozhovor, zaměřený na problematické, překvapivé nebo jinak zajímavé skutečnosti, které se v dotazníku objevily; také výsledky těchto rozhovorů kol. Dandová podrobně analyzovala a zpracovala.

Výsledky, které těmito třemi cestami získala, kol. Dandová podrobně prezentuje, následně porovnává a výsledky porovnání interpretuje a porovnává s hypotézami, které si vytkla. Její práce přináší podle mého názoru zajímavá dílčí konkrétní zjištění a odpovídá po obsahové i formální stránce požadavkům kladeným na diplomové práce. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře.

Prof. PhDr. Karel Šebesta, CSc.

P.S.: Doporučuji odstranit z IS přílohy, které nejsou ve shodě s požadavkem anonymity zdroje.